

„Минстрой“ на 70 г.

Една от най-новите сгради в София - NV Tower, е въведена в експлоатация през април 2021 г. Офис площите ѝ са 20 000 кв. м. Във внушителния билдинг са „вписани“ очертания на планината Витоша.

Вголемия бизнес седем десетилетия са стабилна основа, от която надграждането е сигурно.

През 2022 г. 70-годишен юбилей чества един от колосите в българската индустрия - „Минстрой холдинг“. Компания, която се развива успешно независимо от трудните за целия бизнес времена. Защото в последните 20 от тези 70 години, когато у нас започва етапът на частното предприемачество, групата е направила инвестиции за 920 млн. лв. От тях 400 млн. лв. са за „Горубсо – Златоград“, „Горубсо Мадан“ и два рудника в Македония.

150 млн. лв. са вложенията в зелени мощности - фотоволтаици и вецове

Към 300 млн. са инвестирани в недвижимости.

Не са толкова много компаниите в България, които са успели не само да се съхранят, но и да станат фактор в индустрията ни. Наскоро собственикът на холдинга проф. д-р Николай Вълканов имаше лекция пред студенти в Минно-геоложкия университет

Инвестиции за 920 млн. лв. в последните 20

Компанията днес се насочва към производство на електроенергия от геотермални източници - неизползван ресурс на България

„Св. Иван Рилски“. Препълнената зала се впечатлява от разказа му за пътя, по който е минал „Минстрой“, и какви са перспективите.

Разказът е като приказка - преди промените от 1989 г. компанията става силна, голяма, мощна - почти държава в държавата. През 90-те години, когато е време на разграждането на индустрията и фалити, тя оцелява. В последните 20 години печели, а Вълканов връща парите отново в нея чрез нови машини и технологии, в кадри и търсене на

нови възможности.

Не само „Минстрой“, но и другите големи минни компании влагат пари в дуално обучение в средните училища, помагат на студентите от Минно-геоложкия университет, предлагат им стажове и се стремят да ги задържат в България. Средната заплата в „Минстрой“ е към 2000 лв., каквато е и в целия бранш. За последните 10 г. ръстът е 379%. Минната индустрия, част от която е „Минстрой“, бележи възход и произвежда продукция на година за близо 6 млрд. лв.

Един от последните знаци, който показва значимост и самочувствие, е новата сграда NV Tower. Кулата с инициалите на Николай Вълканов, кацнала на високото на софийския бул. „Г.М. Димитров“, като че казва: „Това сме ние и сме тук“.

Тя е олицетворение на развитието и модерното

Завършва с елемент под формата на кристал, който е символ на дейността на „Минстрой“.

Началото е през 1952 г., когато правителството създава

„Минстрой“, за да гради минерално-суровинната база на България. Но вероятно малцина знаят, че тунел „Витиня“ на магистрала „Хемус“ и „Траянови врата“ на „Тракия“ са построени от „Минстрой“. А също и първият лъч на метрото, петролопроводът от Бургас до София и още куп други големи обекти (кой са те - виж инфографиката на 18-а стр.).

Сред значимите възобновени рудници, които компанията изгражда, са комплексите „Бобов дол“, „Перник“, „Балканбас“, „Марица-изток“. За рудодобива това са рудниците в родопския минен регион, „Бургаски медни мини“, „Челопеч“, „Панагюрски медни мини“. Находищата „Каолиново“, „Кощава“, „Ветово“ също са били неин ангажимент. Десетки са примерите, с които компанията е сложила неотменим отпечатък в икономиката.

Тежкия период е през 90-те - няма държавни поръчки, рудниците фалират, предприятия затварят. Тогава генералният директор на държавната „Минстрой“ Николай Вълканов търси път на предприемачеството в чужбина - в Сърбия, Македония, Нигерия. Строи жилища и хотели у нас, прави един от първите холдинги.

(Продължава на 16-а стр.)

● **От компания, която строи рудници, „Минстрой“ започна да купува мини и да добива**
 ● **Производители сме на зелена енергия - имаме 5 фотоволтаични парка и 6 веца**
 ● **Насочваме се към производство на геотермална енергия. Трябва да правиш нещо, което искаш, знаеш, можеш, а имаш и средствата**

МАРИЯНА БОЙКОВА
 mjeleva@24chasa.bg
 Facebook 24 часа

- Г-н Вълканов, „Минстрой холдинг“ става на 70 г. Не са много фирмите, които имат такъв дълъг живот. Кои са ключовите моменти в историята на компанията?

- Разделям историята на компанията на три етапа. Първият е социалистическият и период, когато „Минстрой“ изпълняваше всичко в държавата, тъй като тогава нямаше „газстроймонтаж“, „Булгаргеомин“, всичко изпълняваше „Минстрой“ и в България, и в чужбина. Не говоря само за рудници и обогатителни фабрики, а и тунели, метро и газопроводи. Бяха построени първа и втора станция на метрото от „Обеля“ до „Люлин“, тунелът на метрото на „Драган Цанков“, всички минни предприятия - „Асарел Медет“, „Челопеч“, „Горубсо“.

- Какво точно построихте компанията в минната индустрия?

- Нали трябва да се направят шахти, галерии, за да може да започне добивът. „Горубсо“ и „Асарел Медет“ бяха експлоатирани предприятия, след като се построиха рудникът, идват и започват да добиват. В мини „Марица-изток“, „Минстрой“ монтира всички багери и когато се наложи, ги ремонтира, транспортни ленти, пътища, язовири.

- Много разностранна е била дейността - от минно строителство до язовири и тунели.

- „Минстрой“ правеше всичко - от минно строителство до изграждане на жилища, инфраструктура, газопроводи, петролопроводи, язовири.

- А какво е правила компанията в чужбина?

- Тогава нямаше „Булгаргеомин“ и „Минстрой“ изпълняваше обекти в чужбина - в Алжир рудник за желязна руда, в Сирия, в Тунис - фосфатни фабрики, в Сомалия и Нигерия рудници за въглища. В Нигерия продължихме работа и след 1990 г.

- Работили сте и в Сърбия и Македония, какво?

- В Сърбия са оловно-цинкови рудници, а в Македония бяха за добив на фероникел.

- След голямата промяна през 1989 г. като че настъпват 10 години на безвремение за индустрията. Така ли беше?

- Това е вторият период в живота на компанията. В тези години държавата фалира, минната индустрия спря да работи, всичко спря. Тогава ние излязохме пак навън - в Македония, Сърбия, Нигерия, а вътре в държавата се ориентирахме към друго строителство - ликвидация на стари минни изработки, строителство на пътища, високо строителство.

Проф. д-н инж. Николай Вълканов, председател на Съвета на директорите на „Минстройхолдинг“:

Печалбите в минния бизнес са циклични. Ако цените на металите са нагоре, инвестираш страшно много, за да запазиш хората и заплатите им, когато падат

СНИМКА: ВЕЛИСЛАВ НИКОЛОВ

- Силна ли беше компанията в тези години?

- Сравнително добра, за разлика от всички останали, които фалираха през това време - като „Софстрой“, „Транстрой“.

- На каква позиция бяхте от 1990 до 1999 г.?

- Бях генерален директор на „Минстрой“ от 1990 г. до приватизацията. През това време успяхме да държим компанията над водата, успяхме да намерим работа извън България, в страната се преориентирахме към друг вид дейност, предимно високо строителство - на хотели, жилища, и така се задържахме до приватизацията. Третият период е компанията като частно предприятие, когато дойде и най-бурното развитие. Тогава купихме „Горубсо-Златоград“ и започнахме да произвеждаме концентрат. От строители на минни станяхме компания, която експлоатира мини. Първо беше „Горубсо-Златоград“, след това купихме „Горубсо-Мадан“, след това рудници в Македония.

- Като че държавата ви даде „Горубсо Мадан“ доброзорно. Помним протестите на миньорите за неплатени заплати.

- Понеже и то беше фалирало, за един ден и една нощ се проведе търг. Явиха се 4-5 кандидати и ние спечелихме конкурса. Трябваше да платим 44 млн. лв. стари задължения, заплати, доставки. След това през 2016 г. се появи рудникът в Македония.

- Вие купихте това, което строихте в Македония, или друг рудник?

- Бяха фалирали рудници - два, като преди това са били собственост на индийци. Купихме ги пак на търг, явиха се 18 фирми. Платихме всички стари задължения, концесионните такси на държавата и инвестирахме много в минна техника. Това е едно от направленията в третия период - добив. Другото направление е производство на зелена енергия от ВЕИ-та.

- Като че държавата ви даде „Горубсо Мадан“ доброзорно. Помним протестите на миньорите за неплатени заплати.

- Понеже и то беше фалирало, за един ден и една нощ се проведе търг. Явиха се 4-5 кандидати и ние спечелихме конкурса. Трябваше да платим 44 млн. лв. стари задължения, заплати, доставки. След това през 2016 г. се появи рудникът в Македония.

- Вие купихте това, което строихте в Македония, или друг рудник?

- Бяха фалирали рудници - два, като преди това са били собственост на индийци. Купихме ги пак на търг, явиха се 18 фирми. Платихме всички стари задължения, концесионните такси на държавата и инвестирахме много в минна техника. Това е едно от направленията в третия период - добив. Другото направление е производство на зелена енергия от ВЕИ-та.

- Като че държавата ви даде „Горубсо Мадан“ доброзорно. Помним протестите на миньорите за неплатени заплати.

- Понеже и то беше фалирало, за един ден и една нощ се проведе търг. Явиха се 4-5 кандидати и ние спечелихме конкурса. Трябваше да платим 44 млн. лв. стари задължения, заплати, доставки. След това през 2016 г. се появи рудникът в Македония.

- Вие купихте това, което строихте в Македония, или друг рудник?

- Бяха фалирали рудници - два, като преди това са били собственост на индийци. Купихме ги пак на търг, явиха се 18 фирми. Платихме всички стари задължения, концесионните такси на държавата и инвестирахме много в минна техника. Това е едно от направленията в третия период - добив. Другото направление е производство на зелена енергия от ВЕИ-та.

- Много са, в цяла България. Най-големият е „Жребчево“, който е 20 мегавата, другите са малки - 2,5 мегавата. В третия период на компанията имаме производство на метали, на зелена електроенергия, третото е изграждане на хотели. Добавяме към профила на „Минстрой“ и строителство на депа за битови отпадъци, реконструкция или закриване на старите, изградени на водопроводи. Продължихме да работим и в мини „Марица-изток“ с монтаж и ремонт на

багери и откривка на площите, от които добиват въглища.

- Няма ли да правите към соларните паркове батерии или инсталации за водород, които са хитовете в новите технологии?

- Не ме интересува. Това, което ще правя през следващите години, е изграждане на геотермални централи.

- Тези проекти ще се финансират от плана за възстановяване, нали?

- Там има 420 млн. лв., трябва да се изготви законодателството, да се направят условията и да започне самото изграждане във времето. Тази технология ми е позната, познати са ми фирмите, които могат да направят оборудването, имам предпроектни проучвания. Аз съм готов.

- Има големи съмнения за възможностите за производство на геотермална енергия.

- То за всичко в България има съмнения, които идват от незнаещи хора. Ние сме специалисти по всичко - от футбола до Космоса. Аз чета всеки ден най-различни анализатори, у нас всички анализират без знания и опит. В живота си не са построили нищо, пет човека не са ръководили, не знаят бизнес как се прави, но са коментатори.

- Вие имате проучванията,

смятате, че има капацитет на термалните води у нас за производство на ток, така ли?

- Абсолютно. То не е да смяташ, то е да знаеш. В Хърватия има, в Унгария има, в Норвегия има, Турция работи 1400 мегавата мощности. Какво да убеждавам може ли, не може ли?

- Имате 4000 работници и служители. Колко е средната им заплата?

- 2000-2500 лв. За целия минен сектор средната годишна заплата е 24 хил. лв. Имаме заплати, които са много над тази сума - на миньори, специалисти. Чувам постоянно, че сме бедни, на последно място в Европа. Има отрасли, които отдавна са над тези числа - металургия, минна индустрия, фармация, IT, международен транспорт, там нивата са 3000-4000 лв. Държавната администрация да не е на минималната заплата - те са 300 000 души. Как изчисляват, че сме най-бедните, не ми е ясно. И в същото време има 90 млрд. лв. спестявания в банките.

- Казвали сте, че плащате осигуровки върху целия доход. Защо, след като други не го правят?

- Трябва да има изискване от държавните органи да се спре сивият сектор, да се спре плащането на ръка. В крайна сметка може да сме бедни, но имаме сива икономика и скрити доходи, там са парите. Бях на конгрес на КНСБ и там депутати, правителство, всички говорят колко сме бедни и колко сме зле. И аз попитах - колко е сивият сектор, защо не говорят за него депутатите и министрите, той се отчита около 30%, това са около 30-40 милиарда лева. Къде отиват тези пари, защо не направиха криминално деяние плащането на заплати на ръка, а официално - минималната заплата. В Австрия, защото имаме офис там, не можеш да платиш 10 евро на ръка, защото е криминално, камо ли да плащаш на ръка заплата. Не можеш да имаш сива икономика в такъв размер, не може да не се осигуряват хората, а иначе всички плащат по пенсии. Защо сме социално слаби, защо работим без договор, без осигуровки - това го правят и хората, и лошите работодатели.

- Как планирате развитието на холдинга в следващите години?

- Ще продължи да се развива в добива на полезни изкопаеми, в производство на електроенергия, в производство на ток от геотермални централи.

- Защо нямате интерес от батерии за съхранение на ток?

- Имам интерес към това, което разбирам и което мога да правя. Който е тръгнал да прави всичко, е изчезнал. Трябва да правиш нещо, което го знаеш, можеш,

искаш да го направиш и имаш средствата. 1 мегават инсталирана мощност за геотермална енергия струва 3 млн. евро, 10 мегавата са 30 млн. евро, скъпо е, но се рентира във времето, защото работи много. Геотермалната централа работи 8500 часа на година, а ВЕИ-тата - 1300 часа, 7 пъти повече, произвежда повече енергия, а тя е базова.

- От година и нещо вероятно богатееете с тези високи цени на металите. Така ли е?

- Първо трябва да се отчете, че са направени огромни инвестиции, за които си взел кредити и си отделил много средства. Аз съм взел 400 млн. лв. за инвестиции в минната индустрия. Общо 6 млрд. лв. са те в сектора през последните 7-8 години.

- Те не се ли изплащат вече?

- Изплащат се, разбира се. Но в момента имаме и скъпа електроенергия, скъпи горива, при нас дизелът е по-скъп, отколкото е в Австрия. Увеличават се цените на взривните материали, транспорта, дори храната, защото ние храним работниците. Всичко жестоко поскъпва. Да, цените са високи, но и производствените разходи се увеличилиха 2-3 пъти. Цените на металите днес са високи, но утре ще паднат, а разходите ще останат. Когато цените са по-високи, ние, в минната индустрия, имаме правило - инвестираме. Купуваме машини, техника, технологии, за да може, когато паднат цените, да издържим и да запазим работниците и заплатите им. То е една синопсоида - през 2008-2009 г. цените бяха високи, после паднаха 3-4 пъти надолу и при тази ситуация на ниски цени си под себестойност. Когато цените са горе, инвестираш страшно много, като започнат да падат, задържах вложенията, но запазвах работниците и заплатите им. Така че богатееенето е циклично и трябва да внимаваш.

- В момента сте в период на инвестициите ли?

- Да, в минната индустрия купуваме нови машини, но една машина струва 300 000 евро, само в Мадан има 50-60 такива. Инвестираме много, нашите суровини са с много ниско съдържание на метал, в откритите медни рудници то е между 0,18-0,20% - трябва да преработиш милиони тонове руда, за да постигнеш нещо. И ако не си инвестирал в годините, няма как да оцелееш. А вложенията в рудниците дават възможност да се работи и при ниски, и при високи цени. Но при ниски е критично, ето, в момента вече започнахме да слизаме, последните 10 дни цените паднаха с над 10 на сто. В този бизнес има много спекула, фондове и банки купуват фючъри на метали, след това ги продават скъпо.

- Трябва да се справяме. Да се върнем към бъдещото развитие на бизнеса ви по различните направления - ясно е, че ще развивате геотермална енергия. Добивът на полезни изкопаеми - ето това не е много ясно. Имате ли други намерения освен вече притежаваните рудници?

- Няма кой знае какви възможности. За мен беше изключително важно да се разреши производството на волфрам, то беше спряно поради неразбиране и по-скоро - пречене. Европейската комисия беше определила субсидии за разработване на волфрама. Искаме да правим литиеви батерии, но нали литият трябва да се произвежда. В България е много трудно да се вземе концесия, веднага скачат зелени, местни хора. А имаме волфрам около Велинград, литий около Плевен, имаме газ. Румъния задоволява 90% от нуждите си със собствен добив на газ, ние спрехме да проучваме газ. Още в далечната 1978-1980 г. правихме проучване за шистов газ с този метод - фрактинг. Слушах вчера някой говореше, ама то сега, ако се правят сонди, ще се пробие водното тяло „Минстрой“ правихме от 1985 до 1989 г. над 100 сондажа в Добруджа. Там е най-богатото находище на въглища в Европа - със съдържание на сярта 0%, съдържание на пепел 0% и 7000 килокалории енергийна мощност.

- Само че са дълбоко, нали?

- Дълбоко са, но се прави шахта, минава се през водноносния хоризонт, който е като подземено море със сладка питейна вода. Грам вода оттам не е вземана, защото трябва да се инвестира, за да се вадят от 500 метра и не ти излиза с сметката. Как се минава през този воден хоризонт - замразява се, изгражда се и край, няма никакво замърсяване. Ние имаме проект, доставихме оборудване за замразяване от Полша, беше избран изпълнителят, но през 1990 г. всичко рухна, иначе щяхме да го направим.

- Там има и шистов газ, нали?

- Проектът беше за добив на въглища, но там има много метан и може да се хваща газ и да се добиват въглища. Но се явяват едни хора, които казват - ще ни умрат кокошките, ще се замърси водата и хората върват. Имаме шистов газ и това трябва да се прави в България - той да се добива.

- Има мораториум.

- Има, защото Русия няма интерес това да се случва у нас. Иначе защо да го замразим?

- Ами заради опасности, ми казват високопоставени във властта и се позовават на специалисти, които са с име и фамилия.

- Напълно безопасно е. Днес се използват химикали, които са безвредни. А и това е на 2000-3000 м под земята, как ще даде отражение на житото.

- Да, в минната индустрия купуваме нови машини, но една машина струва 300 000 евро, само в Мадан има 50-60 такива. Инвестираме много, нашите суровини са с много ниско съдържание на метал, в откритите медни рудници то е между 0,18-0,20% - трябва да преработиш милиони тонове руда, за да постигнеш нещо. И ако не си инвестирал в годините, няма как да оцелееш. А вложенията в рудниците дават възможност да се работи и при ниски, и при високи цени. Но при ниски е критично, ето, в момента вече започнахме да слизаме, последните 10 дни цените паднаха с над 10 на сто. В този бизнес има много спекула, фондове и банки купуват фючъри на метали, след това ги продават скъпо.

- Да, в минната индустрия купуваме нови машини, но една машина струва 300 000 евро, само в Мадан има 50-60 такива. Инвестираме много, нашите суровини са с много ниско съдържание на метал, в откритите медни рудници то е между 0,18-0,20% - трябва да преработиш милиони тонове руда, за да постигнеш нещо. И ако не си инвестирал в годините, няма как да оцелееш. А вложенията в рудниците дават възможност да се работи и при ниски, и при високи цени. Но при ниски е критично, ето, в момента вече започнахме да слизаме, последните 10 дни цените паднаха с над 10 на сто. В този бизнес има много спекула, фондове и банки купуват фючъри на метали, след това ги продават скъпо.

- Да, в минната индустрия купуваме нови машини, но една машина струва 300 000 евро, само в Мадан има 50-60 такива. Инвестираме много, нашите суровини са с много ниско съдържание на метал, в откритите медни рудници то е между 0,18-0,20% - трябва да преработиш милиони тонове руда, за да постигнеш нещо. И ако не си инвестирал в годините, няма как да оцелееш. А вложенията в рудниците дават възможност да се работи и при ниски, и при високи цени. Но при ниски е критично, ето, в момента вече започнахме да слизаме, последните 10 дни цените паднаха с над 10 на сто. В този бизнес има много спекула, фондове и банки купуват фючъри на метали, след това ги продават скъпо.

- Да, в минната индустрия купуваме нови машини, но една машина струва 300 000 евро, само в Мадан има 50-60 такива. Инвестираме много, нашите суровини са с много ниско съдържание на метал, в откритите медни рудници то е между 0,18-0,20% - трябва да преработиш милиони тонове руда, за да постигнеш нещо. И ако не си инвестирал в годините, няма как да оцелееш. А вложенията в рудниците дават възможност да се работи и при ниски, и при високи цени. Но при ниски е критично, ето, в момента вече започнахме да слизаме, последните 10 дни цените паднаха с над 10 на сто. В този бизнес има много спекула, фондове и банки купуват фючъри на метали, след това ги продават скъпо.

- Да, в минната индустрия купуваме нови машини, но една машина струва 300 000 евро, само в Мадан има 50-60 такива. Инвестираме много, нашите суровини са с много ниско съдържание на метал, в откритите медни рудници то е между 0,18-0,20% - трябва да преработиш милиони тонове руда, за да постигнеш нещо. И ако не си инвестирал в годините, няма как да оцелееш. А вложенията в рудниците дават възможност да се работи и при ниски, и при високи цени. Но при ниски е критично, ето, в момента вече започнахме да слизаме, последните 10 дни цените паднаха с над 10 на сто. В този бизнес има много спекула, фондове и банки купуват фючъри на метали, след това ги продават скъпо.

- Да, в минната индустрия купуваме нови машини, но една машина струва 300 000 евро, само в Мадан има 50-60 такива. Инвестираме много, нашите суровини са с много ниско съдържание на метал, в откритите медни рудници то е между 0,18-0,20% - трябва да преработиш милиони тонове руда, за да постигнеш нещо. И ако не си инвестирал в годините, няма как да оцелееш. А вложенията в рудниците дават възможност да се работи и при ниски, и при високи цени. Но при ниски е критично, ето, в момента вече започнахме да слизаме, последните 10 дни цените паднаха с над 10 на сто. В този бизнес има много спекула, фондове и банки купуват фючъри на метали, след това ги продават скъпо.

- Да, в минната индустрия купуваме нови машини, но една машина струва 300 000 евро, само в Мадан има 50-60 такива. Инвестираме много, нашите суровини са с много ниско съдържание на метал, в откритите медни рудници то е между 0,18-0,20% - трябва да преработиш милиони тонове руда, за да постигнеш нещо. И ако не си инвестирал в годините, няма как да оцелееш. А вложенията в рудниците дават възможност да се работи и при ниски, и при високи цени. Но при ниски е критично, ето, в момента вече започнахме да слизаме, последните 10 дни цените паднаха с над 10 на сто. В този бизнес има много спекула, фондове и банки купуват фючъри на метали, след това ги продават скъпо.

- Да, в минната индустрия купуваме нови машини, но една машина струва 300 000 евро, само в Мадан има 50-60 такива. Инвестираме много, нашите суровини са с много ниско съдържание на метал, в откритите медни рудници то е между 0,18-0,20% - трябва да преработиш милиони тонове руда, за да постигнеш нещо. И ако не си инвестирал в годините, няма как да оцелееш. А вложенията в рудниците дават възможност да се работи и при ниски, и при високи цени. Но при ниски е критично, ето, в момента вече започнахме да слизаме, последните 10 дни цените паднаха с над 10 на сто. В този бизнес има много спекула, фондове и банки купуват фючъри на метали, след това ги продават скъпо.

- Да, в минната индустрия купуваме нови машини, но една машина струва 300 000 евро, само в Мадан има 50-60 такива. Инвестираме много, нашите суровини са с много ниско съдържание на метал, в откритите медни рудници то е между 0,18-0,20% - трябва да преработиш милиони тонове руда, за да постигнеш нещо. И ако не си инвестирал в годините, няма как да оцелееш. А вложенията в рудниците дават възможност да се работи и при ниски, и при високи цени. Но при ниски е критично, ето, в момента вече започнахме да слизаме, последните 10 дни цените паднаха с над 10 на сто. В този бизнес има много спекула, фондове и банки купуват фючъри на метали, след това ги продават скъпо.

- Трябва да се справяме. Да се върнем към бъдещото развитие на бизнеса ви по различните направления - ясно е, че ще развивате геотермална енергия. Добивът на полезни изкопаеми - ето това не е много ясно. Имате ли други намерения освен вече притежаваните рудници?

- Няма кой знае какви възможности. За мен беше изключително важно да се разреши производството на волфрам, то беше спряно поради неразбиране и по-скоро - пречене. Европейската комисия беше определила субсидии за разработване на волфрама. Искаме да правим литиеви батерии, но нали литият трябва да се произвежда. В България е много трудно да се вземе концесия, веднага скачат зелени, местни хора. А имаме волфрам около Велинград, литий около Плевен, имаме газ. Румъния задоволява 90% от нуждите си със собствен добив на газ, ние спрехме да проучваме газ. Още в далечната 1978-1980 г. правихме проучване за шистов газ с този метод - фрактинг. Слушах вчера някой говореше, ама то сега, ако се правят сонди, ще се пробие водното тяло „Минстрой“ правихме от 1985 до 1989 г. над 100 сондажа в Добруджа. Там е най-богатото находище на въглища в Европа - със съдържание на сярта 0%, съдържание на пепел 0% и 7000 килокалории енергийна мощност.

- Само че са дълбоко, нали?

- Дълбоко са, но се прави шахта, минава се през водноносния хоризонт, който е като подземено море със сладка питейна вода. Грам вода оттам не е вземана, защото трябва да се инвестира, за да се вадят от 500 метра и не ти излиза с сметката. Как се минава през този воден хоризонт - замразява се, изгражда се и край, няма никакво замърсяване. Ние имаме проект, доставихме оборудване за замразяване от Полша, беше избран изпълнителят, но през 1990 г. всичко рухна, иначе щяхме да го направим.

- Там има и шистов газ, нали?

- Проектът беше за добив на въглища, но там има много метан и може да се хваща газ и да се добиват въглища. Но се явяват едни хора, които казват - ще ни умрат кокошките, ще се замърси водата и хората върват. Имаме шистов газ и това трябва да се прави в България - той да се добива.

- Има мораториум.

- Има, защото Русия няма интерес това да се случва у нас. Иначе защо да го замразим?

- Ами заради опасности, ми казват високопоставени във властта и се позовават на специалисти, които са с име и фамилия.

- Напълно безопасно е. Днес се използват химикали, които са безвредни. А и това е на 2000-3000 м под земята, как ще даде отражение на житото.

- Да, в минната индустрия купуваме нови машини, но една машина струва 300 000 евро, само в Мадан има 50-60 такива. Инвестираме много, нашите суровини са с много ниско съдържание на метал, в откритите медни рудници то е между 0,18-0,20% - трябва да преработиш милиони тонове руда, за да постигнеш нещо. И ако не си инвестирал в годините, няма как да оцелееш. А вложенията в рудниците дават възможност да се работи и при ниски, и при високи цени. Но при ниски е критично, ето, в момента вече започнахме да слизаме, последните 10 дни цените паднаха с над 10 на сто. В този бизнес има много спекула, фондове и банки купуват фючъри на метали, след това ги продават скъпо.

- Да, в минната индустрия купуваме нови машини, но една машина струва 300 000 евро, само в Мадан има 50-60 такива. Инвестираме много, нашите суровини са с много ниско съдържание на метал, в откритите медни рудници то е между 0,18-0,20% - трябва да преработиш милиони тонове руда, за да постигнеш нещо. И ако не си инвестирал в годините, няма как да оцелееш. А вложенията в рудниците дават възможност да се работи и при ниски, и при високи цени. Но при ниски е критично, ето, в момента вече започнахме да слизаме, последните 10 дни цените паднаха с над 10 на сто. В този бизнес има много спекула, фондове и банки купуват фючъри на метали, след това ги продават скъпо.

- Да, в минната индустрия купуваме нови машини, но една машина струва 300 000 евро, само в Мадан има 50-60 такива. Инвестираме много, нашите суровини са с много ниско съдържание на метал, в откритите медни рудници то е между 0,18-0,20% - трябва да преработиш милиони тонове руда, за да постигнеш нещо. И ако не си инвестирал в годините, няма как да оцелееш. А вложенията в рудниците дават възможност да се работи и при ниски, и при високи цени. Но при ниски е критично, ето, в момента вече започнахме да слизаме, последните 10 дни цените паднаха с над 10 на сто. В този бизнес има много спекула, фондове и банки купуват фючъри на метали, след това ги продават скъпо.

- Да, в минната индустрия купуваме нови машини, но една машина струва 300 000 евро, само в Мадан има 50-60 такива. Инвестираме много, нашите суровини са с много ниско съдържание на метал, в откритите медни рудници то е между 0,18-0,20% - трябва да преработиш милиони тонове руда, за да постигнеш нещо. И ако не си инвестирал в годините, няма как да оцелееш. А вложенията в рудниците дават възможност да се работи и при ниски, и при високи цени. Но при ниски е критично, ето, в момента вече започнахме да слизаме, последните 10 дни цените паднаха с над 10 на

Хроника на 70 години

Фрагменти от историята на „Минстрой“

КОМПАНИЯ ПОД ШАПКАТА НА ДЪРЖАВАТА. ВРЕМЕ ЗА СТРОИТЕЛСТВО

- През 1952 г. с решение на Министерския съвет се създава предприятието „Минстрой“ с цел да се изгради минерално-суровинната база на България.
- Компанията започва изграждането на рудници и обогатителни фабрики в периода 1952 - 1989 г., построила е всичките 140 минни обекта в България - възгледобивното предприятие в „Марица-изток“, „Асарел Медет“, всички шахти и галерии в „Горубсо“, обогатителните фабрики. Днес в недрата на Родопите има 40 км подземни галерии.
- Метрото в София е започнато от хората на „Минстрой“, неговите строители са изградили първия му лъч - от „Обеля“ до „Люлин“.
- Тунелите „Витиня“ на магистрала „Хемус“ и „Траянови врата“ на магистрала „Тракия“, както и трамвайният под бул. „Драган Цанков“ в София са построени от тогавашната държавна компания. Най-дългият тунел - „Витиня“, е с две тръби със сечение 86 кв. м и дължина 1195 м всяка. В експлоатация е от 1984 г. „Траянови врата“ е отворен през 1985 г., той е с две тръби дълги 720 м, широко 13 м и високи 8 м.

ТРЪБОПРОВОДИ:

- Построили са бившият газопровод „Дружба“ на българска територия, за да се внася съветски газ през Украйна, Молдова, Румъния към Балканите от Исачка до Плевен.
- Изгражда 400-километровият петролопровод от Бургас до София, който и днес пренася дизел от „Нефтохим“ до „Илиянци“ и всички бази по трасето му.
- „Минстрой“ построява етиленопровода от завода в Бургас до Девня.
- Работят зад граница – Алжир, Нигерия, Сирия, Тунис, Сомалия, а на Балканите – в Сърбия и Северна Македония.

В НАЧАЛОТО НА ПРЕХОДА: 10 ГОДИНИ НА ОЦЕЛЯВАНЕ

- От 1990 до 1999 г. е период на оцеляване. Това е трудният период на прехода - много от предприятията затварят врати. Фалират рудници в Родопите, Осогово, Бобов дол, стопански обединения – „Хидрострой“, „Софстрой“, „Газстроймонтажи“, „Трансстрой“. И това са само от техния бранш – строителство и минна индустрия, която те са строили. „Минстрой“ остава над водата. През този период генерален директор е Николай Вълканов.

КАК СЕ СПРАВЯТ:

- Прег 1993 г. реструктурират предприятието, правят холдинг.
- Излизат извън държавата – в Македония, Сърбия и Нигерия, където строят рудници.
- В България се пренасочват към високото строителство, правят пътища.
- Развиват хотели

ВРЕМЕТО НА ЧАСТНАТА КОМПАНИЯ – ОТ 1999 Г. ДО ДНЕС

- Третата част от историята е времето на частните предприемачи, които направиха минната индустрия златна – с развитие и инвестиции сега тя произвежда 2,9 млрд. лв. на година, а за 10 г. заплатите са се увеличили 378%.

- В случая с „Минстрой холдинг“ приватизацията се случва през 1999 г.
- Оттогава до днес инвестициите в холдинга са 900 млн. лв.
- 2001 г. „Минстрой“ купува „Горубсо - Златоград“ и това е повратен момент в линията на развитие, защото от строител на рудници компанията започва да добива метали.
- 2012 г. купува „Горубсо - Мадан“, което беше пред фалит и миньорите без заплати.
- 2016 г. компанията купува два фалирала рудника в Македония.
- Дружеството притежава концесии за експлоатация на девет находища на метални минерални суровини – руди на олово и цинк, от които седем в Родопския руден басейн в България и две находища в Северна Македония.
- Производството на зелена енергия е другата посока на развитие. „Минстрой“ има 5 соларни парка и 6 водноелектроцентрали с обща мощност 50 мегавата.
- Част от холдинговата структура на „Минстрой“ са петзвездните хотели „Боровец Хилс“ в курорта Боровец, спа хотел „Орфей“ и специализирана болница за рехабилитация „Орфей“ в Девин.
- Средната работна заплата на 4000 работници и специалисти е 2000 лв.

БЪДЕЩЕТО

- Компанията ще продължи да инвестира в добива на метали – в съвременна техника и технологии, с които да „компенсира“ ниското съдържание на метали в рудите.
- Чисто ново направление е намерението да се строят геотермални централи за производство на електроенергия.

